

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Ut a méhközpün át.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület kiállításának nagy sikeréről lapunk előző számában részletes tudósítást közöltünk. Beszámoltunk a kiállítás anyagának ujszerűségéről és a kiállítás látogatottságáról. Örömmel kell megállapítanunk, hogy a főképpen gazdasági jellegű és a nép életét visszatükröző kiállításnak Kolozsvár és más városok városi közönsége körében is nagy sikere volt. A kiállítás újabb bizonyítékot szolgáltatott amellyel, hogy a városi lakosság állandóan fokozódó érdeklődést tanúsít a falusi nép gazdasági, művelődési és erkölcsi állapotára. A kiállítás bejáratát díszes méhközpüvé formálták. Napokig kigyozó sorban jártak ki és be a látogatók ezrei az ajtót alkotó méhközpü nyílásán. Kedves kép volt a feketébe és díszes ruhába öltözött városi népsoraiban elvegyülve látni a falusi szöttekbe és harsnyákba öltözött vidékieket. Ez a testvéri találkozás bizonyára a lelkekben is lejátszódott, elárulta ezt a szemek meleg testvéri pillantása.

A méhközpün belül a szép és változatos kiállítás területén mindenki meggyőződött arról, hogy találóan és minden vonatkozásban jelképesen alkotta a kiállítás bejáratát méhközpü. A méhészek rendezték, de nemcsak méhészeti vo-

natkozású tárgyakat láthattunk a kiállításon. Ott voltak a falusi nép szorgalmának, takarékoságának és ügyességének változatos, a falusi életet és munkát bemutató tárgyai és termékei is.

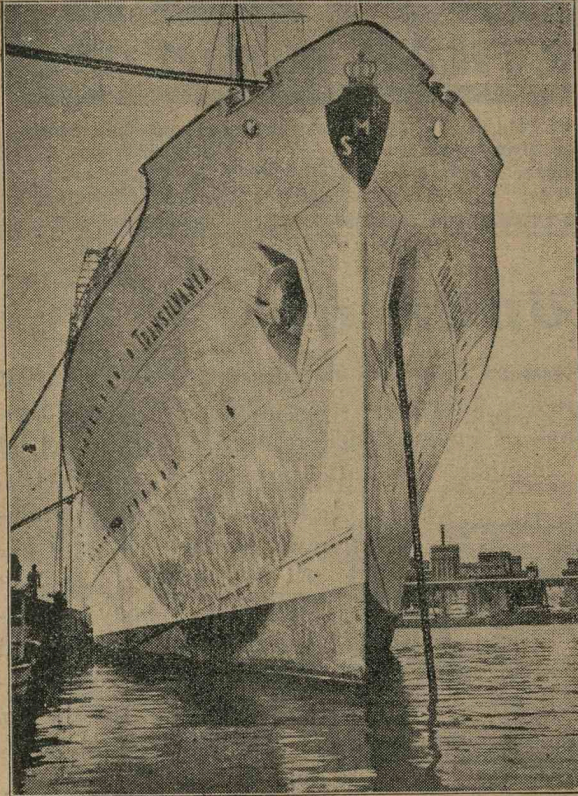
Munkás gazda-társadalom életének adta hű képét a kiállítás. Látszott a kiállításon, hogy a magyar gazdák az utóbbi években méh-szorgalommal fogtak a tanulásához és takarékos munkássággal igyekeztek pótolni, amit a múlt évtized végén reánk szakadt gazdasági válság megsemmisített. Minden gazdasági kiállításon, minden gazdasági természetű megmozduláson emlékeztetnie kellene idézni a méhállamban uralkodó belső rendet, fegyelmezettséget, takarékoságot és szorgalmat. A méhállam csodálatos berendezése például szolgálhat mindenkinek, aki életét, gazdálkodását és bármilyen természetű munkálkodását okszerűen akarja foly-

tatni. A méhközpü nyílásán át röpködő méh csapat fegyelmezettsége, szorgalma és önzetlensége az okos ember számára az a tanítás, aminek eredményét a méhközpü-ajtó mögött elterülő kiállításon láthattuk. Meggyőződésünk, hogy azoknak lelke, akik a kiállítási méhközpün átalmentek, megtelt ezekkel a tanulságokkal!

A méhészeti kiállítás bejárata.

Nagy tengerészeti ünnepség volt Constancában.

Constancában nagy tengerészeti ünnepségek voltak, Őfelsége, II. Károly király és Mihály nagyvajda részvételével. Őfelsége Károly király virágkoszorút dobott a tengerbe a kötelességteljesítésük közben elhunyt tengerészek emlékére. Ezután részt vett a Transilvania hajó keresztelőjén és felavatta az új építkezéseket. Képünkön bemutatjuk a Transilvania hajót.

Akit a legtöbbször emlegetnek.

Kevés ember van ma Európában, akit annyit emlegetnének, mint Henleint, a szudéta-németek vezérét. Henlein ezt a népszerűséget nem most szerezte meg. Hosszú küzdelmet folytatott addig,

Henlein, a szudeta-németek vezére.

amíg népét megszervezte és egységessé tette. Ma népének sorsára döntő befolyást gyakorol, sőt állásfoglalása talán Európa sorsát fogja eldönteni.

Negyven év a trónon.

A hollandusok nagy ünnepségeket rendeztek abból az alkalomból, hogy uralkodójuk, Vilma királynő most negyven esztendeje lépett trónra. Az ünnepség az amsterdami templomban folyt le, ahol a királynő ezelőtt negyven évvel, 18 éves korában az uralkodói esküt letette. A templom bejáratánál negyven magasrangu katonatiszt állott sorjalt, ugyanazok, akik annak idején az eskütételnél is sorjalt álltak, persze akkor gyerekarcú hadapródok voltak. Az ünnepségen a külföldi követségek kiküldöttei is résztvettek.

Mi az oka a drágaságnak?

Napról-napra nyomasztóbbá válik az általános drágaság. Panaszodik a fogyasztó és sajnós, ugyanakkor siránkozik a termelő is. A hatóságok kormányintézkedésre mindent elkövetnek, hogy a folyton emelkedő drágulás ütemét megállítsák és az árakat egyensúlyba hozzák a kereseti lehetőségekkel. Sajnos azonban a hatósági intézkedések bármennyire szigorúak, sok tekintetben csak a felületen mozognak, nem tudják a baj igazi okát felkutatni s csak a tüneti betegségeket gyógyítják. Mindenütt működnek az ármaximáló hatóságok is, sokszor azonban túllőnnek a célon s az árakat vagy igen alacsonyra, vagy igen magasra maximalják.

Mi az oka az általános drágulásnak?

Általában azt hangoztatják, hogy a drágulást a háborus hírek idézték elő. Azok az országok, amelyeknek nincsenek elegendő terményei, bevételre szorulnak, összevásároltatják a nyersanyagot és a terményeket s ez idézi elő az általános drágaságot. Kétségtelen, hogy a háborus hírek, különösen a gabonának, az élő állatoknak és a nyersanyagoknak az összevásárlása nagyban hozzájárulnak a dráguláshoz, de az is bizonyos, hogy a háborus hírek hatása alatt az árak emelkedtek ugyan, ugyanakkor azonban a fent említett árucikkek összevásárlása és külföldre való szállítása nem öltött olyan méreteket, ami indokolná a folytonos drágulást. Belföldi viszonylatban is indokolatlan árdrágulási folyamatnak lehetünk tanúi. Vegyük csak a gabonát. A gazda aránylag olcsó áron, 400 lejért adja el a búzát és a liszt s a kenyér ára különként 8—10 lej körül van. Ezt a jelentőséget minden mezőgazdasági terméknél láthatjuk, mert a hús és tejtermékek árai is aránytalanul nagy jövedelmet biztosítanak a közve-

títő kereskedelemnek. De nemesak a mezőgazdasági eredetű termékek válnak drágákká a közvetítő kereskedelem kezén át, hanem minden elsőrendű szükségleti cikket nagyon megdrágít a közvetítő kereskedelem. A ruházati cikkek is drágák és árszintvonalaik egyáltalában nem állnak arányban a kereseti lehetőségekkel. Bármennyire üldözi a kormány a spekulánsokat, közvetítőket és árdágítókat, még ma is az a helyzet, hogy a termelő és a fogyasztó között állnak, és amíg az áru a kezükön átmegy, mérhetetlenül megdrágul. Ezek a közvetítők az egész országot kitűnő szervezetükkel behálózták és saját érdekükben irányítják az árakat. Megállapítható tehát az is, hogy az általános drágaságból nem a termelőnek, hanem a közvetítő kereskedelemnek és a spekulánsoknak van busás jövedelmük.

Mindezekből tehát arra a következtetésre kell jutnunk, hogy az államnak a szigorú ármaximáló intézkedések helyett az áruközvetítés olcsó módját kell megtalálnia. A művelt nyugaton okos kormánypolitikával a spekulánsok szerepét mind kisebb térre szorítják és a közvetítő kereskedelem szerepét lassanként a szövetkezetek utján oldják meg. Nálunk is vannak termelő és értékesítő szövetkezetek, de ezek még nem bírják eléggé az állam támogatását s nincs még elég anyagi erejük arra, hogy az országosan megszervezett magánközvetítő kereskedelemmel, a spekulánsok falánk hadával fel tudják venni a versenyt. Várjuk tehát az időt, amikor a mi gazdasági szerveink is többet foglalkoznak az értékesítés kérdésével és a hatóságok nem ármaximálóakkal, hanem a termelő és értékesítő szövetkezetek gyámolításával hozzák egymáshoz közelebb a termelőket és a fogyasztókat.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézele a

„MINERVA” Biztosító Részvénytársaság

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Külföld.

Munkában a Népszövetség. A

Népszövetség legújabb ülészaka megkezdődött. A tárgyalások elé, tekintettel a súlyos európai helyzetre, nagy érdeklődéssel tekint a világ közvéleménye.

Tovább tart a bizonytalanság a csehszlovákiai helyzetben. A Németország és Csehszlovákia között keletkezett ellentétben a bizonytalanság tovább tart. A nemzeti szocialisták Nürnbergben lefolyt nagygyűlésén Hitler nem tett döntő nyilatkozatot a csehszlovák kérdéstről. Pedig mindenki várta, hogy Hitler elhatározó fontosságú nyilatkozatot tesz és így a megoldás gyorsabban bekövetkezik. A tárgyalások körülbelül egyforma arányban voltak a békés és háborus elintézés mellett. Runciman angol lord a közvetítő tárgyalásokat állandóan folytatja és igyekszik békés megoldási lehetőséget kitalálni. Közben a szudétanémetek vezére, Henlein magával Hitler kancellárral is tárgyal, de a tárgyalás részletei nem szivárogtak ki. Franciaország a német határ mentén nagy katonai csapatokat vonultatott fel. Valószínű, hogy ennek is része van abban, hogy Németország nem akarja elcsúszni elhatározásának nyilvánosságra való hozatalát. A vizsgállyal kapcsolatban általában megállapíthatjuk, hogy mindkét párt rendkívül nagy óvatossággal és megfontoltsággal teszi meg lépéseit. A legutóbb érkezett híradások szerint Hitler néhány napon belül mégis nyilatkozni fog a fontos kérdésben. Állítják, hogy népszavazást fog kérni. Az angol ujságok is mind inkább hangsúlyozzák, hogy népszavazást kell tartani a szudéta-né-

metek által lakott cseh területen, mert ilyen módon meg lehet akadályozni az európai háboru kitérését.

Újabb földbirtok-rendezés Magyarországon. Imrédy magyar miniszterelnök Kaposváron nagy beszédet mondott Magyarország belső és külső politikai helyzetéről. A beszédnek legfontosabb része a földkérdésre vonatkozott. A miniszterelnök bejelentése szerint az új szabályozás lényege, hogy a 300 holdon felüli kötött forgalmu birtok egyharmadrésze, az 500 holdon felüli szabadbirtokok egynegyedrésze kishaszonbérletek alakítására az állam által erre kijelölt szerv útján igénybevehető.

Mint minden birtokreformnál, az a legfontosabb kérdés, hogy milyen ezeknek a birtokoknak szántóterülete. A 2.5 millió kat. hold szabadforgalmu közép- és nagybirtok területéből összesen 1.4, a 3.5 millió kat. hold korlátolt forgalmu birtokterületből pedig valamivel több mint egymillió kat. hold a szántóföld. Ha feltesszük, hogy az igénybevétel ugyanolyan arányban terjed ki a szántóföldekre, mint e birtokok többi részeire, akkor a szabadforgalmu birtokoknak egynegyedrésze, vagyis 350.000 kat. hold, a kötött forgalmu birtokoknak pedig egyharmadrésze, vagy is 340.000 hold, összesen tehát 690.000 hold szántóföldnek birtokpolitikai célokra való igénybevételel nyitja meg a magyar kormány számára a kaposvári beszédben bejelentett elgondolás. Miután az országos földbirtokrendező bíróság adatai szerint 1921 óta összesen 1.053.000 kat. hold földet vettek igénybe a birtokreform céljaira, a miniszterelnök által most bejelentett birtokpolitika a háboru után

végrehajtott földreformnál sokkal nagyobb szabású és mélyrehatóbb.

Boris bolgár király fontos külpolitikai tárgyalásokat folytat Angliában. Boris bolgár király feleségével együtt hosszabb ideig tartó tartózkodásra Angliába utazott. Az uralkodó megbeszélést folytatott az angol miniszterelnökkel és időszerű európai kérdéseket tárgyalt meg. A bolgár király az angol miniszterelnökkel való tárgyalás után meglátogatta a vidéken nyaraló angol királyi párt is.

Hitler beszéde nem hozott döntést.

Szeptember 12-ikét nagy izgalommal várta a világ közvéleménye. Hogyan fog nyilatkozni Hitler a világpolitikai helyzetről, béke keletkezik-e szavai nyomában vagy a háboru? Hitler beszéde elhangzott, de nem hozott döntést. A beszéd nagyon érelyes volt s rendkívül súlyos kifejezéseket tartalmazott Csehszlovákia ellen, de megmaradt azon a határvonalon, ahonnan még vissza lehet térni a békés utra. A béke föltételül Hitler a szudéta-németek önrendelkezési jogát jelölte meg. Szükségesnek tartja, hogy a szudéta németekkel tovább tárgyaljanak, ám a hiányos vagy igazságtalan megoldásba Németország nem fog belemenni. Hitler választa, hogy Németország az utolsó időkben milyen nagy erőfeszítéseket tett határainak megerősítésére. Nyugati határán négy egymás mögötti vonalban bevehetetlen erődítéseket végzett, a belső fegyverkezést pedig teljesen végrehajtotta, úgy hogy a fenyegetésektől nem ijed meg. Általában az a vélemény Hitler beszédéről, hogy a zavaros helyzetet nem tisztázta, a bizonytalanság tehát tovább fogja izgatni Európa közvéleményét.

Hírek Franco tábornok visszavonulásáról. Egy angol újság híradása szerint Franco tábornok a spanyol nemzetiek vezére, vissza akar vonulni, hogy helyét mérsékeltbb politikusnak adja át. Franco visszavonulása után megkezdődnének a harcoló spanyol felek között a béketárgyalások, hogy az évek óta tartó testvérháború befejezést nyerjen. Ezt a hírt a nemzetiek megcafozták azzal, hogy Franco tábornok nem vonul vissza s addig harcol, míg az egész Spanyolország hatalmába nem kerül.

A Szovjet hadikészülődései. A Szovjet északnyugati határainak biztosítására nagyarányú erődítési munkálatokat kezdett. Finn és Esztország határán az oroszok 10 kilométer széles területen felgyújtották a határmenti erdőket és kiürítették a falvakat. Az orosz szovjet határának ezen a részén 10 kilométer széles, teljesen lakatlan területet létesít és aláaknázza az egész területet. Így akarja a szovjet magát a megtámadás ellen biztosítani.

Spanyol repülőgépek francia terület felett. A spanyol nemzeti hadsereg öt repülőgépe bombavető körútra indult. Egy helyen a repülőgépek francia terület felé jutottak. A francia léghárító ágyuk tüzelni kezdtek a repülőgépekre, mire a spanyol gépek eltűntek.

Lindbergh ezredes Oroszországba költözik? Az orosz-szovjet repülésügyi tanácsadója egyideig Nobile olasz tábornok volt. Mint ismeretes Nobile tábornok szerencsétlen végű kutató utazást tett léghajón a Sárkvidékre. Az utazás után Olaszországból száműzték és így foglalta el az orosz-szovjetnél a tanácsadói állást. Nobile tábornok olasz részről kegyel-

met kapott és visszatért Olaszországba. A szovjet Nobile helyét Lindbergh ezredessel akarja betölteni. Állítólag Lindbergh elfogadta a szovjet kormány ajánlatát és a jövő év folyamán Szovjetországba költözik.

Nagy zavargások Palesztinában. Palesztinában tovább tartanak az összetűzések az arabok és a zsidók között. Az összeütközéseknek nagyon sok emberáldozata van. Jeruzsálem közelében az arabok egy vonatot kisklattak.

Japán győzelem. A távolkeleti hadszíntéren a kínaiak az arcvonal minden szakaszán visszavonulóban vannak. A japánok nagy lendülettel üldözik a visszavonuló kínai csapatokat. Tajnang város közelében kínai szabadesapatok több japán katonát megöltek. Megtorlásképpen a japánok 3800 kínai polgárebert mészároltak le. A borzalmas vérfürdő mutatja, hogy a távolkeleti hadszíntéren a harcoló felek semmi eszköztől sem riadnak vissza, hogy hadisikert érhessenek el.

Amerika készülődik. Az Észak-amerikai Egyesült Államok hadügyi minisztériuma háromszázötven léghárító ágyut rendelt. Az ágyuk 1941-re készülnek el.

A lengyel mezőgazdaság — hadiszolgálatban. Lengyelországban rendeltörvényt adtak ki, amely felhatalmazza a kormányt, hogy a lengyel mezőgazdákat olyan termények termelésére kényszerítse, amilyen terményekre a honvédelem szempontjából szükség van. Együttal a rendeltörvény arra is feljogosítja a kormányt, hogy a lengyel mezőgazdák részére olyan termelési tervet készítsen, amely a hadsereg és honvédelem érdekeivel összhangban van.

Békebeszéd a Népszövetség ülésén. A Genfben folyó népszövetségi közgyűlés elnökéül De Valerat, az ír szabadállam elnökét és kiküldöttét választották meg. De Valera megköszönte a népszövetségi közgyűlés bizalmát és beszédében megállapította, hogy a Nemzetek Szövetsége ülését rendkívül nehéz körülmények között kezdte meg. Az egész világon ellentétek izgatják a kedélyeket és a világháború réme fenyeget. Beszédét a következő szavakkal végezte:

— Átéltük a világháborút és megállapíthatjuk, hogy az akkori szenvedések és áldozatok nem voltak alkalmasak arra, hogy a nehéz kérdéseket megoldják. Nem tudtuk feláldozni az önzéseket és nem tudtuk mássokkal szemben alkalmazni azt a törvényt, amelynek alkalmazását magunk igényeltük. Maradjunk hívek a Népszövetséghez és tegyük munkásságát eredményessé. Adjunk erkölcsi támogatást mindazoknak, akik nemzetiségi különbség nélkül igazságos megoldást igyekeznek találni a pillanat nehézségeire.

Párizsba menekült a macedón felkelők vezére. A bolgár kormány erélyes intézkedést léptetett életbe, hogy a macedón forradalmárok felforgató munkásságát megakadályozza. A macedón forradalmárok ugyanis nagyon sok zavart okoztak Bulgária belpolitikai életében. Az erélyes kormányintézkedés most véget vet a macedón forradalmárok erőszakos cselekedeteinek. A macedón felkelők vezére Románián keresztül Párizsba menekült. Ezzel a macedón forradalmi mozgalom Bulgáriában megszűntnek tekinthető.

A falú sirt...

(Megemlékezés a nyaralató falvainkról.)

Olyan hideg ez a világ, amely körülvesz minket! Mintha nem volna szive. Hála Istennek, láttam, hogy van szív a világban, van melegség, szeretet, jóérzés... Akkor láttam, amikor a gyermekeket pakkoltuk föl a vonatra s a kigyúlt falú törülgette a szemeit, sirt a falú, mert érezte, hogy ezekben a messzemenő gyermekekben ő távozik el az anyaföldtől, ő szakad el a rögtől, neki kell visszajönnie az idegenségbe, az árvaságba, tőle marad el a határ, a mező, a torony, a folyók és a tiszta levegős táj...

A falú akkor kezdte bizonyosságát adni melegségének, amikor kimondta, hogy vendégül fogad bukaresti gyermekeket. Első szava volt ez, s megtartotta szavát egészen az ámenig.

Hol is kezdjük csak a megemlékezést?

Kezdjük ott, amikor a kis templomban szólt az Ige: „A bukaresti egyházközség szeretettel kéri a hazai gyülekezeteket, hogy nyárára fogadjanak gyerekeket nyaralni.” A falú hallgatott először. Gondolkodott. Más vasárnap templomból kijövet odaállt a tiszteletes ur elé azt mondta: „Na, tiszteletes Úr kérem, mi is elhatároztuk, hogy fogadjunk gyermekeket a nyárára, tessék felírni minket is...” Egyik család szökét, másik barnát, fiút, vagy leányt kért. Ennek erre kellett, másiknak arra. Egyik a mezőre akarta vinni a gyermeket, másik a házat őriztetni vele. Egyik babaringatásra kérte, másik gyomlálgatni. Voltak özvegyek, akiknek társul kellett a gyermek, mint például Kibédén, ahol özv. Madaras Mártonné azt mondta: „Éppen jó, hogy jött ez a kislány, mert az uram nem rég halt meg s olyan egyedül voltam”. Másiknak a gyermekei kirepültek s öregsége napjait aranyozta be a kis regáti gyermek, amikor dudolgotott a fülébe, mondikált, mesélt arról a városról, amelyben szülei élnek. Így volt ez Székelymagyaróson Séra Pali bácsinál. Volt olyan család, ahol nem volt gyermekáldás s a ház néma volt. Kellott valaki, aki életet vigyen a fényes butorok közé, a nagy udvarba, a gyümölcsösbe... Dextrászéplakon Szilágyi uramnál volt ez így...

Mit adott a falú a gyermekeknek? Adott körülbelül 400 kg. súlyt a régihez. Adott legalább 200 nótát: ropogósat, amiről nem is ábrándoztak a gyermekek. Adott csöndes, jámbor imádságokat, amiket azóta mondanak a kisajkak. Egy ilyen imádság kezdősora ez:

„Hál Istennek jól laktam:

Földnek zsirjával, égnek harmatjával...”

(Disznajóról.)

A falú adott cipőcskéket, csizmákat, nadrágokat, szöttesből inget, nadrágot. Mátisfalván Palló Józsefné a két nyaralót el látta kendervászon nadrággal. Adott a falú piros pettyes szoknyácskákat, fejkendőket. Adott lájbikat a fiúknak. Az Oltyán-fiúk piros kibédi lájbiban jöttek haza.

Adott a falú új pajtásokat és barátnőket. Előbb idegenkedtek az otthoniak a mieinktől, de aztán összeszokott a falusi és a városi gyermekserég. Előbb magázódtak, aztán aztán tegezésre fogták a dolgot s lassanként kiépült egy közös hajlék: a barátság háza, ahova aztán húzta őket a szivök. Ennek a háznak a falai erdőkből, mezőkből, fákából, virágokból voltak fonva, teteje a kék ég volt, amelyen este a csillagok, nappal a nap sétált. Amikor összeültek így magukba a gyermekek, Istenem, mennyi titok megnyílt előttük önmaguk felől...

A falú megmutatta, hogy ezek a mi gyermekeink ott is számontartottak, sajátok. Az anyák és apák, akiknél voltak, hála Istennek, megmutatták, hogy éppen úgy szeretik őket, mint sajátjukat. Azt ettek, mit az édes gyermekek, sok helyen a leánykákat a házi leánykával, a fiucskat a házi fiucskaival közös ágyba fektették, amivel éppen azt akarták kihangsúlyozni, hogy szeretik őket. A vendéggyermek megerősödött a házifiú jelenléte által, ha kiléptek a kapun. A kis idegen bele tudott kapcsolódni a játékba hamar, mert belevezette a barátnője.

A mi gyermekeink csak önmagukat adták, pusztá létüket, de elvitték humorukat, szorgalmukat, kedvességüket. A falunak a hitére hittel, szeretetére szeretettel, örömére örömmel feleltek.

Igy találkozott a falú a várossal.

A gyermekeket használta fel Isten erre a szent munkára, hogy közel hozzák a távolvalókat egymáshoz.

A falú bizonyára azért sirt, mert meglátta, hogy az ő tékozló testvére, a város, visszajött hozzá...

A falú sirt, minket siratott. De vajjon mi megsiratjuk-e magunkat s sietünk-e a falú felé közeledni, hogy mi is segítsünk rajta?

Mert a falú is várja a mi támogatásunkat.

Bukarest, 1938. szept. 3.

Hegyi Mózes.

Hírek

Ferdinánd király szobra Chisinauban. Néhaj Ferdinánd király szobrát szeptember 25-én fogják leleplezni Chisinauban. A szobor leleplezési ünnepség fényes külsőségek között fog lefolyni.

Tartományi vezértitkárok tanácskozása. A tíz tartomány vezértitkára Calinescu belügyminiszter elnöklete alatt tanácskozást tartott. A tanácskozáson az új közigazgatási törvény gyakorlati alkalmazásának módjait beszélték meg.

Magyarország bejelentte igényét az olimpiai játékok rendezésére. A Magyar Országos Testnevelési Tanács elhatározta, hogy bejelenti Magyarország igényét az 1948-i olimpiai játékok megrendezésére. A budapesti városi tanács az olimpiai játékok rendezésének költségeire harminc millió pengőt fog rendelkezésre bocsátani.

Felmentéssel végződött Pap Gyula unitárius lelkész pere. Pap Gyula, szentháromsági unitárius lelkészt izgatás miatt hadbíróság elé állították. A vád az volt ellene, hogy folyó év februárjában, amikor az új alkotmány megszavazására egybehivták a lakosságot, kijelentette, hogy az alkotmánynak egyetlen hibája van, hogy tudniillik az unitárius püspök nem tagja

a szenátusnak, mint a református püspök és a római katolikus érsek. A tárgyaláson dr. Mikó Imre védte Pap Gyulát. A katonai törvényszék elfogadta a védő érvelését, amely szerint Pap Gyula megjegyzése nem jelentett felségsértést s így a tárgyalás felmentő ítélettel végződött.

Udvarhelyen a falusi szekerek nem állhatnak be a vendéglők udvarára. Hatósági intézkedés következtében Székelyudvarhely belterületén a ló- és ökörszekerek nem állhatnak be a vendéglők és kocsimák udvarára. A rendelet súlyosan érinti a vendéglősöket, ezért küldöttségileg kérték a város vezetőségét a rendelet megváltoztatására.

Korlátozzák a vasut autóbuszjáratási jogát. Az államvasut néhány évvel ezelőtt a vasutal párhuzamos utvonalon 10 ezer kilométeres szakaszra autóbuszforgalmi engedélyt kapott. A közlekedésügyi miniszter megállapította, hogy a vasutnak adott kizárólagos engedély nem váltotta be a hozzája fűzött reményeket. Így a miniszter az engedélyt korlátozta. A 10 ezer kilométeres távolságra szóló kizárólagos engedélyt háromnegyed részére csökkentette. A teheráruforgalmat a vasut részben saját, részben magántársaságok teherautóin köteles lebonyolítani. Egyidejűleg rendeleti törvényben szabályozták a vasuti autóbustársaság által szedhető szállítási díjakat.

A sokgyermekes családok javára rendezik Magyarországon az örökösödési adót. A magyar kormány elkészítette az örökösödési törvény módosítását szolgáló törvényjavaslatot. Az új törvény a gyermekek számának arányában csökkenő örökösödési illetéket ír elő. Az aggregények hagyatékát és az egy-két gyermekes családok hagyatékát fogják az új illetékekkel fokozatos arányban megterhelni. A többgyermekes családokat az új törvény nem érinti. A magyar kormány reméli, hogy ilyen módon ötven millió pengőt fog bevenni és ezt az összeget családvédelmi célokra fordíthatja. Terv szerint vagyontalanoknak négy-öt száz pengő házassági kölcsönt fognak folyósítani. A kölcsönből minden gyermek születésekor száz pengőt leírnak és nyolevan pengő születési segélyt folyósítanak. Az új törvényjavaslat összkel kerül a magyar parlament elé.

Szigoru pénzvizsgálatot tartanak a határállomásokon. A Nemzeti Bank közbenjárására a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az összes határállomásokon szigoruan ellenőrizzék, hogy mennyi pénzt visznek ki külföldre az utasok?

Veszedeles gyermekrablót tartóztattak le. A jasi rendőrség letartóztatott egy Barbatu nevű asszonyt azzal vádolva, hogy különböző helyekről 25 gyermeket rabolt el. Az ügyben szigoru vizsgálatot indítottak.

Meghalt az erdélyi római katolikus püspök.

Az erdélyi római katolikusok hívő serege elvesztette főpásztorát: Vorbuchner Adolf püspök meghalt. Két évet töltött magas méltóságában, amelyre Majláth püspök visszavonulása után nevezte ki a Szentszék. Ezalatt az idő alatt tevékenységével, páratlan igazságosságával szeretetreméltó modorával nagy népszerűséget szerzett magának. Apja után osztrák származású volt, anyja azonban a legjobb magyar családok egyikének a Bocskay-családnak volt sarja, így a

megboldogult püspök magyar és német híveihez egyaránt megtalálta a testvéri kapcsolatot. Fiatalon, 48 éves korában hagyta itt magasztos munkakörét, az a betegség vált végzetessé rája nézve, amit a székelyföldi bérma-utján szerzett. Szívét influenza fertőzés támadta meg. Bécsben érte utól a halál, ahová gyógykezelés céljából utazott föl. Nemesak hívő serege, de az egész erdélyi magyarság őszinte részvételt fogadja elmulását.

Sulyos szerencsétlenséget okozott a parajdi motorosvonat. A Balázsfalva—parajdi vasuti vonalon, Szentistván község határában sulyos vasuti szerencsétlenség történt. Nemes Pál gazdálkodó át akart haladni a pályatesten, amikor a motoros odaérkezett és a szekér hátulját elkapta. Az összeütközés ereje a szekér saroglyájában ülő Fábián Regina szentistváni asszonyt a sinekre dobta, ahol a motorosvonat halálra gázolta. Fábián Regina után négy árva maradt. Nemes Pál és három éves unokája az összeütközés pillanatában kiestek a szekérből, a közeli kukorica táblába zuhantak és kisebb sebesülésekkel menekültek meg a szerencsétlenségből. A vizsgálat nem tisztázta még a szerencsétlenség körülményeit. A vonatvezető azt vallja, hogy az átjáró előtt szabályszerint dudált. A tanúk viszont azt állítják, hogy a vonatvezető nem adott figyelmeztető jelt.

Magyar tanítókkal látják el Csikmegye állami elemi iskoláit. Csikmegye tanfelügyelője elrendelte, hogy a megye minden állami iskolájában hetenként 4 magyar órát tartsanak. Az iskolai év kezdetén minden iskolához olyan tanítókat fognak ki nevezni, akik tökéletesen beszélnek a magyar nyelvet.

Angol tőke Romániának. Rövidesen több angol gazdasági szakértő érkezik Romániába, hogy az angol tőke elhelyezkedési lehetőségeit tanulmányozzák. Gazdasági körök véleménye szerint Anglia és Románia között rövidesen élénk kereskedelmi forgalom indul meg és sok román árut lehet elhelyezni Angliában.

A kolera áldozatai. Az indiai angol főkörménybiztos jelentése szerint Indiában évente 160 ezer ember esik a kolera áldozatául. Az orvosok tehetetlenül állanak a pusztító járvánnyal szemben, mert India legtöbb vidékén nincs jó ivóvíz.

A répáti borviz térfoglalása. A „Csik” Gazdasági Szövetkezet a kászonimpéri birtokosság tulajdonát képező, répáti borvizet teherautókon szállítja a Regátba. A kitünő borviz mind nagyobb teret hódít a Regátban.

Halált okozott a romlott dinnye! Csath Árpád, marosvásárhelyi cipésmester Magduska és Pista nevű gyermekei romlott dinnyét ettek. A két gyermek a romlott dinnye elfogyasztása következtében sulyosan megbetegedett. Néhány napi kínlődés után mindkettő meghalt. Marosvásárhelyen a romlott dinnye elfogyasztása következtében még egy sulyos mérgezési eset fordult elő, Szücs Dezső, két esztendő fiúcska is sulyosan megbetegedett dinnyétől.

A Nilus áradása. A Nilus folyó nagyon megáradt, a parton élő lakosság műszaki csapatok segítségével dolgozik a gátak megerősítésén. Az áradás következtében sok községből kitelepítették a lakosságot.

Királyi szavak:

Egyetlen gondolatom: a népem iránt érzett végtelen szeretet, egyetlen óhajom: Románia java. — Tántorithatatlanul haladok azon az uton, amelyet országomnak fogadtam. — A haza megmentése az egyetlen parancs, amelyet engem ezekben a lelki nyugtalanságtól telített időkben vezérel. — Az új alkotmány által népemet jogainak teljességébe helyeztem, egy népnek ama legnagyobb jogába, hogy önállóan gondolkozzék és egyediül határozzon.

Vigyázzunk a tej tisztaságára!

A városokban a hatóságok naponta szigorú tejvizsgálatot rendeznek a piacokon. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy a vizsgálatok megdöbbentő eredménnyel szoktak végződni. A hatóságok megbízottai pontos műszerekkel és kipróbált módszerekkel vizsgálják meg a tejet, hogy nincs-e vizezve vagy lefőlözve? Az eddigi megállapítások szerint a piacokra vitt falusi tej igen tekintélyes része teljesen alkalmatlan a fogyasztásra, sőt az egészségre nézve is káros. Az ilyen tejet a hatóságok kiküldöttjei elöntik és a tejszállítókat szigorúan megbüntetik.

Kezdetől fogva hirdetjük lapunkban a tejtermelés fontosságát és minden ilyen irányú cikkünkben hangsúlyozzuk, hogy nagy gondot kell fordítani a tisztaságra és a szakszerű tejkezelésre. Az olyan gazda, aki

a tejkezelést nem végzi gondosan, kárt okoz önmagának és kárt okoz embertársainak. Tudni kell ugyanis, hogy a rossz tej nagyon sokféle betegséget okozhat. A romlott tejből mérgezés származhatik. A fertőzött tej gümőkört, tifuszt és más súlyos gyomor- és bélbetegségeket idézhet elő. Közelebbről írtunk arról is, hogy egy Kolozsvár melletti községből vezett bivalyok tejét hordták be Kolozsvárra.

A hatóságok könyörtelen szigorúsággal járnak el azokkal szemben, akik megszegik a fennálló egészségi és tisztasági rendeleteket. A legnagyobb lelkiismeretességgel kell tehát bánni a tejjel, hogy magunkat és embertársainkat kellemetlen bajoktól megkíméljük.

Bánffy Ferenc br. halála.

Lapunk zártakor érkezett híradás szerint br. Bánffy Ferenc, a jótékonyágáról és áldásos munkásságáról ismert főúr Budapesten meghalt. Súlyos betegsége miatt keresett Budapesten gyógyulást. Az orvosi tudomány és hozzátartozóinak önfeláldozó ápolása azonban nem tudták elhárítani a végzetet.

Szopos—Tóth festőművészek rajz- és festészeti kurzusa megnyílik szeptember 15-én az Unitárius gimnázium (Cal. Maresal Foch 12. II. em.) rajztermében. Beiratkozni lehet az intézet kapusánál kitett iven, vagy a kurzus óráin. Kurzus órák: kedd és csütörtök d. u. 3—5. Új növényképek hozzanak magukkal rajzokat vagy festményeket, hogy tudásukról tájékozódni lehessen.

Magyar tanszéket állítanak fel marosvásárhelyi állami tanítóképző intézetben. A közoktatásiügyi miniszter legújabb rendelkezésének megfelelően a ma-

rosvásárhelyi állami tanítóképző intézetben magyar tanszéket állítanak fel. Hir szerint a tanszékre Végh Sándor római katolikus főgimnáziumi tanárt fogják kinevezni.

Nagyszalontai tisztviselők büne. Nagyszalonta város vezetősége ellen a hatóságok különböző visszaélések miatt vizsgálatot indítottak. A nagyváradi ügyészségre ugyanis feljelentés érkezett, hogy a város vezetősége jogtalanul adott el házakat, földeket és jogtalanul állított be nagy napidijakat. A nagyváradi ügyészség 24 nagyszalontai városi tisztviselő ellen vádat emelt és a vádlottak vagyonára 8 millió lej erejéig büntető zárlatot rendelt el.

A kisebb falvakat egy községé tömörítik. Az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek megfelelően a kisebb falvakat egy községgé fogják tömöríteni. A királyi helytartók a prefektusokhoz rendeletet intéztek, hogy ezt olyan módon hajtsák végre, hogy a jegyzőségi területek beosztásában ne keletkezzék zavar.

Az ünnep áldozatai. Az Észak-amerikai Egyesült Államokban minden évben megrendezik a munka ünnepét. A most megtartott ünnepségek alkalmával a tulzsfolt utcákon sok közlekedési baleset történt, amiknek során 325 ember halt meg.

Az öltöző varázsmestere. A kulisszák világáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a *Déli* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Rövid hírek

Birtokháborítások Békásban. Békás község lakóinak négy-szor sikerült a szomszédos községektől erőszakos uton legelőt elfoglalniok. A békásiak most már egymás tulajdonát sem becsülik meg. Bucurto Albert békási gazda Candea Joan, Fotsa Simon pedig Moldován Joan nevű gazdátársai ellen erőszakos legelőfoglalásért feljelentést tett.

Súlyos repülőszerenestlenség történt Londonban. Egy gyakorlatozó katonai repülőgép London külvárosában lezuhant. Három ház leégett, hat ember meghalt, 25 súlyos sebesült közül 13 állapota életveszélyes.

Új tankönyvek.

A magyar tanítók figyelmébe!

A „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadásában már megjelentek a magyar felekezeti elemi iskolák részére a legújabb tantervnek megfelelően átdolgozott új tankönyvek. A Minerva-kiadású tankönyvekre nem szükséges külön is fölhívni tanítóink figyelmét, hiszen e könyveket az eddigi legelőnyösebb tapasztalatok alapján minden tanító jól ismeri és a legszebb eredménnyel használhatta eddig is.

Tekintettel e tankönyvek kiválóságára, továbbá arra is, hogy a megfelelő könyvek a legújabb engedélyezéssel vannak ellátva, az illetékes egyházi főhatóságok el is rendelték iskoláik részére e könyvek kötelező használatát.

A felekezeti iskoláink ezután is az egyházi főhatóságaik által engedélyezett alábbi, Minerva-kiadású tankönyveket használják, sőt kötelesek használni.

Tanítócságunk figyelmét fölhívjuk arra, hogy a Minerva Műintézetnél (Cluj, Strada Baron L. Pop 5) eszközölt közvetlen rendeléseik esetében az eddigi árendedményt ez évben is megkapják.

1. Lőrinczi Ferenc—Bedelean Diomed: ABC és olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák I. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 75—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 34 Lei.
2. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, Kali Sándor, Ósz Sándor: Magyar nyelv, olvasókönyv, egyéb tudnivalók, számtan, limba română a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 74—1938. és 115—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 60 Lei.

3. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Ósz Sándor, Bedelean Diomed: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természettudományok, számtan, limba română, istoria, geografia a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 73—1938. 91—1938. és 102—1938. Cons. Perm. sz. a. 80 Lei.
4. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Bedelean Diomed, Kali Sándor, C. Stan: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természetrajz, földrajz, számtan, limba română, gramatica, istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 72—1938., 90—1938., 92—1938. és 115—1938. Cons. Perm. sz. a. — — — 90 Lei.
5. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, földrajz, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria) az elemi iskolák V. o. számára. Engedélyezve 437—1936. és 566—1.3k. Cons. Perm. szám alatt) — 100 Lei.
6. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia), az elemi iskolák VI. o. számára. (Eng. 437—916. és 566—1936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.
7. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VII. o. számára. (Eng. 437—936. és 566—936. Cons. Perm. sz. a.) — — 100 Lei.

Új utat építenek a Gyilkostóhoz. Tervezetet készítettek egy Gyilkostóhoz vezető új ut építésére. Az új ut Gyimesközéplek állomástól a Bükkhavastetón vezetne át. A moldovai és gyimesvölgyi kirándulók így rövid uton közelíthetnék meg a gyönyörű fekvésű vidéket.

Mardarescu tábornok halála. Mardarescu tábornok, aki a világháboruban a román hadsereg egyik legkiválóbb vezére volt, meghalt.

Nemzetközi ügyvédkongresszus Budapesten. Budapesten nemzetközi ügyvédkongresszus folyik. Az ügyvédkongresszuson Románia is képviselteti magát.

Halálos lórugás. Csikdánfalván Kosár Imre gazdát az erdőn egy ló megrugta. A rugás a gazdát a szívtájékon találta és azonnal megölte.

Meghalt a volt spanyol trónörökös. A volt spanyol trónörökös Amerikában halálos autószerencsétlenség érte.

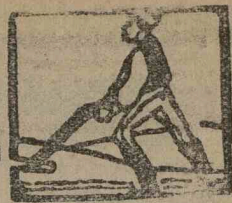
Gyermekhűdési járvány van Belgiumban. Belgium egyes vidékein gyermekhűdési járvány lépett fel. A járványnak több halálos áldozata van.

Nagy tűz volt Bucureștiben. A Bucureștiben levő Herdánmalomban tűz ütött ki. A tűz a gyár egy részét teljesen megsemmisítette.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Milliók harca ezrek ellen.

Miért kell megtisztítani a vetőmagot?

A gabonamagvak már a cséplés alkalmával tisztítási folyamaton esnek át. A cséplőgépben levő szelelők és rosták a magból kiválasztják a polyvát, a töreket és a gyommagvak egy részét. Természetes dolog azonban, hogy a cséplőgépek munkája nem lehet tökéletes, hiszen nagy tömeget és gyorsan kell a cséplőgépnek feldolgoznia. Ezért a cséplőgépből kikerülő szemes gabona kenyér és abrak céljaira rendszeren különösebb tisztítás nélkül is megfelel, azonban vetés céljára a cséplőgépből kikerülő magot még egyszer alaposan meg kell tisztítani.

A vetőmag és általában a magvak tisztítására a *rosták* és *konkolyózók*, vagy mint közönségesen nevezik *triörök* szolgálnak. A két tisztító gép között a különbség a következő. A rosta nagyságra és sulyra kiválasztja a gabonamagvak közül a szemetet és a gyommagvakat. A tisztítandó magvakkal egyforma nagyságu vagy esetleg egyforma sulyu magvakat a rosta nem tudja különválasztani. Az ilyen magvakat a *konkolyozó* avagy *triör* segítségével tisztítjuk ki a vetőmag közül.

A vetőmag helyes tisztításának nagy jelentősége van. A végzett kísérletek igazolják, hogy ha a kisgazda évről évre gondosan tisztítja vetőmagját, három esztendő alatt a rosta-alj mennyisége egynegyed részére csökken annak a mennyiségnek, mint amennyi három évvel azelőtt volt. A vetőmagvak gondos tisztítása tehát nagyon indokolt, mert a rosszul tisztított vetőmagban nagyon sok ocsu van és ebből még több ocsu lesz az új termésben.

Erre vonatkozólag rendkívül érdekes adatokat szolgáltatnak a gabonakisérleti telepeken végzett vizsgálatok. A gyommagvak rendkívül szaporák és a gyomok sokkal élet erősebbek, mint a műveleti növények. A gyommagvak csiraképességüket 8–10 évig

is megtartják a talajban és hogyha az a réteg kerül fel szántás alkalmával a talaj felszínére, melyik gyommagvakkal tele van, évek múlva is kicsiráznak. Ez magyarázza meg, hogy olyan táblában, ahol évekig nem volt például vadzab, mélyen végzett szántás után egyszerre csak vadzab lepi el a vetést.

Említettük, hogy a gyomok sokkal szaporábbak, mint a műveleti növények. Ennek igazolásául szolgáljanak a következő adatok. Őszi vetéseink egyik leggyakoribb gyomnövénye a *vadrepce*. Nagyon elterjedt és nehezen irtható gyomnövény, mert egyetlen töve kétezer magot érlel. *Egy kiló búzából 28–29 ezer tő buza fejlődik. Egy kiló vadrepce magból félmillió vadrepce növény lesz.* Van még ennél is szaporább gyomok. Van olyan gyommag, amelynek egy kilogrammnyi mennyiségéből hétmillió gyomnövény kel életre. Emellett, ismételten hangsúlyozzuk, hogy a gyomnövények magvai nagyon hosszú ideig megtartják csiraképességüket és nem kívánnak olyan gondozást, mint a műveleti növények magvai. Szerencse azonban, hogy az állatok és a természeti körülmények nagyon sok gyommag kicsirázását és további fejlődését megakadályozzák, mert különben a hanyag gazda szántóföldjeit teljesen elborítanák a gyomok.

Az elmondottak szolgáljanak figyelmeztetésül: minden tő vadrepce jövő esztendőben már kétezer tő repcével nyomoríthatja meg vetéseinket. Ez az egyszerű számtani arány kötelességünké teszi, hogy a vetőmagvakat elvetés előtt minden gazda gondosan tisztítsa meg. A rostálás és triörözés alkalmával kikerülő rostaaljat darálva jól fel lehet használni állatok takarmányozására és így az nem vész kárba. Azáltal pedig, hogy a jövő évi termés tisztaságát biztosítjuk, mindenképpen nagy haszont szarmazik.

Vetőmag pácolás föld felett és föld alatt.

Senki se lepődjön meg e címen, mert elvetésre szánt vetőmagjaink valóban e két módon pácolódnak. Ugyanis, aki pácoláshoz a divatból mindinkább kimenő kékköves, nedves esővát használja, tisztában van azzal, hogy az üszögölő hatás már a csávázás pillanatában áll be, helyesebben kellene, hogy beálljon.

Igaz ugyan, hogy e módszer a hajszálrepedéses vetőmagvak csiraképességét megöli, ami néha 15%-os vetőmagpótlást is igényel holdanként. Az is tény, hogy a kékköves csáva utáni hosszadalmas szárítgatás, a zsákban és szárítóhelyen való utánfertőzési veszély, no meg az ugynevezett „agyonpácolás” mind a gazdát károsítják.

Kékköves csáva esetén a szerencsének sem szabad hiányoznia, mert száraz talajba elvetett vetőmag a földben elpusztul, viszont a zsákban őrzött, kékkőtől felduzzasztott mag, megdohosodik, ha nincs jól kiszáritva, sőt gyakran a zsákban ki is csirázik.

A másik módszer a PORZOL-lal végzett száraz pácolás, vagy amint általánosan mondják: „porzolózás”. nem igényel sem előkészületet, sem szerencsét.

A téglavörös színű valódi Porzol a megrepedt magvak csiraképességét nem bántja, sőt azokat egyenletesen bevonja. Szárítgatás nincs és a porzolózott vetőmagvak bármely hosszú ideig eltarthatók és bármilyen talajba el is vethetők.

Az üszögölő hatás nem a pácoláskor, hanem elvetés után a földben következik be. A porzolózott vetőmag türelmesen bevárja az érkező talajnedvességet, mely a finom port feloldja és üszköt elpusztítja, sőt ez a hatás még a talaj bizonyos körzetére is kiterjed, tehát talajfertőzés sem fenyeget.

A porzolózás olcsóbb, mint a kékkövezés, mert holdanként 15 kg vetőmagot takarítunk meg, termésünk dus és üszögmentes.

Lehet-e kölcsönt felvenni az agrárreform során szerzett földekre?

A mezőgazdasági törvény intézkedése következtében az olyan falusi, mezőgazdasági ingatlanok, amelyeket tulajdonosuk az agrárreform során szerzett, csak a mezőgazdasági hitelintézeteknél és a miniszté-

rium által külön felhatalmazott szövetkezeteknél voltak jelzálogkölcsönrel megterehelhetők. A hivatalos lap 189. számában törvényrendelet jelent meg, amely módosítja a mezőgazdasági törvény rendelkezését. Az új rendelet következtében a ki-sajátítás során szerzett ingatlanok bármilyen hitelszövetkezetnél megterhelhetők, a miniszter külön felhatalmazása nélkül.

Őszi fagyok a virágos kertben.

Az első dér, éjjeli fagy, másnapra megváltoztatja a kert színét. Egyes cserjék zöld lombzata barnás pirosas színt vesz fel, termése élénkebb színt ölt, nagyobb hideg után azonban ezek levélzete is lehull. Még gyorsabban pusztul el a növény, virágja. Mivel pedig az őszi fagyok vidékenként nagyon különböző időben lépnek fel, az ősszel nyíló növényeink védelméről célszerű gondoskodni. Hiszen egy csomó egynyári növényünk ősszel még teljes virág-pompájában diszlik, más növények pedig, mint az őszirózsa csak most kezd igazán a virágzáshoz. Ha pedig tekintetbe vesszük azt, hogy olykor már szeptemberben is 3—4 fokok talajmenti fagyot kaphatunk és a fagyok általánosan október-közepe táján az egész országban előfordulhatnak, mind a hivatásos kertészek, mind pedig a kertkedvelő virágbarátok érdekében áll a szükséges óvintézkedések megtétele. Erre pedig egyszerű eszközök is alkalmasak, hiszen a fagy többnyire csak éjjeli és a 3—4 C fokot nem haladja meg. Ilyenkor a növények egyszerű betakarása a virágszirmokat megmenti a pusztulástól. Minden kertben, gazdaságban akad elég takaró anyag. Hiszen erre megfelel a kukoricaszár, amit már ilyen-

HAT BETÜBOL ÁLL:

PORZOL

lilás-vörös dobozának címkéje, és oldalára ragasztott engedélyezési címke 354-es számot visel.

A PORZOL téglavörös színű és biztos üszögpusztító hatású

PORZOL-t kértünk, ünk PORZOL-t, kapjunk!
"incs „ujfajta PORZOL“

levághatunk a tövéről, pliszár, szálas száma, zsák-
ró, melegágytakaró, gyé-
fonat, deszka, szóval, ami
ilyenkor előszedhető. A
enyek fölé karókból, lécek-
állványt szerkesztünk s a
rókat este reáborítjuk, reg-
a fagyok után pedig leszed-
lymódon november elejéig
menthetjük a virágokat a
tulástól. Halottak napján a
kat diszithetjük virággal
y tövestől felszedhetjük a
ényeket és cserépbe ültet-
a szobát az ős folyamán
ppé tehetjük.

**Alvószemzéssel is át lehet oltani
a gyümölcsfákat.**

Ha a gyümölcsfát át akarjuk
ani, mert nem megfelelő faj-
u, erre fiatalabb gyümölcsfá-
l nagyon jól alkalmazhatjuk
alvószemzéssel való oltást. A
állásu ujjnyi vastag, egyéves
sszőket sikerrel szemezhetjük
szeptember hónap elején al-
szemmel. Szeptember előtti
em szabad végezni ezt a mun-
t, mert ha meleg az időjárás,
szemek könnyen kihajtanak
s télen elfagynak. Így is meg-
örténik, hogy a fagyra érzékeny
sontmagvu gyümölcsfák szemei
élen át a hideg és olmos esők
övetkeztében elpusztulnak.

A szemzést csak jól beérett és
lyan vesszőn alkalmazzuk,
mely a héját feladja. A fát nem
zabod egyidejűleg visszakurti-
ani, mert a visszavágás követ-
keztében fellépő nedvtorlódás
miatt a szemek kihajthatnak.
Az alvószemzéssel átoltott fák
ágainak visszavágását lombhul-
ás után vagy pedig kora tavasz-
szal hajtjuk végre. Az átszem-
zést olyan módon hajtjuk végre,
hogy a fa minden ágába egy-egy
szemet helyezünk és így néhány
év alatt a fa egész koronája a
kivánt fajtáju gyümölcsöt fogja
teremni.

PIAC

Emelkedett a búza ára!

Konstancában a buza ára va-
gononként 2000 lejjel emelkedett.
Egyidejűleg az árpa árában is
jelentős javulás történt. Az árpa
ára vagononként 1000 lejjel
emelkedett.

Drágul a vasuti szállítás!

A vasut igazgatósága terveze-
ten dolgozik, hogy az áruszállít-
ás díját felemelje. Azzal indok-
olja elhatározását, hogy a vas-
uton szállított árucikkek ára az
utóbbi időben megrágult, a
vasuti tarifa azonban ma is a
régí. Ha a vasut igazgatósága
tervezetét megvalósítja, a piacon
ujabb drágulás következik be.

Miért nincs cement a piacon?

A gabonaszállítások nagyon
sok vasuti kocsit foglalnak le
és így a gyárak nem tudnak
rendelőiknek elegendő mennyi-
ségű cementet szállítani. Növeli
a cementhiányt, hogy a nagy-
arányu utépítések és közmun-
kák, a cementgyárak termelésé-
nek legnagyobb részét felhasz-
nálják.

Állatárak Temesváron.

Hizott ökör 16—19, javított
igásökör 13—15, szopóborju
21—27, hizott sertés 23—27 lej
kilónként.

Terményárak a Bánátban.

Búza 400, sörárpa 380, takar-
mányárpa 340, kukorica 340,
zab 410, lencse 550, repce 610,
napraforgó 480, tökmag 750 lej
mázsánként.

Terményárak Brassóban.

Búza 420—430, rozs 300—320,
sörárpa 340—360, takarmány-
árpa 310—320, zab 400—420,
kukorica 420—440, lencse 700—
800, fehérpaszuly 800—900 lej
mázsánként.

Krumpli 180—220 lej má-
zsánként.

Rétiszéna 110—100, szalma
80—85 lej mázsánként.

Ipari rovat

Hogyan vezessék a kisiparosok az üzleti könyveket?

A kisiparosok könyvvezeté-
sére vonatkozó rendelkezéseket
nagyon sokan tévesen magya-
rázzák. Ezért a pénzügyminisz-
térium újabb rendeletet adott
ki, amely pontosan körvonalozza
a kisiparosok teendőit. A ren-
delet szerint nem kell 200 lejes
évi általányilletéket fizetniük
azoknak az iparosoknak és kis-
kereskedőknek, akik naponta
elvégzik a kötelező könyvveze-
tést. Ha azonban a könyvelés
elkésve történik, az illető keres-
kedőt, vagy iparost megbüntet-
tik. Ha tehát a kereskedő és
kisiparos nem akar mindennap
könyvelni és el akarja kerülni
a büntetést, köteles évi 200 lejes
megváltási díjat lefizetni. Ez a
díj azonban nem mentesíti őt az
alól, hogy a naplót és főköny-
vet beszeresse és ezeket éven-
ként a törvényes bélyegilleték-
kel ellássa.

Iskolázatlan iparostanulók szerződöttese.

Az 1936. április 30-án megje-
lent törvény XIX-ik szakasza
értelmében csak olyan iparos-
tanulót szegődtehetett az ipar-
os, akinek legalább négy elemi
iskolai végzettsége volt. Tekin-
tetten arra, hogy átmenetileg ez
a rendelkezés súlyos zavarokat
okozott, a kormány a rendelet
XIX-ik szakaszát módosította.
A módosítás szerint a munka-
ügyi felügyelőségek felmentést
kell hogy adjanak öt évig az is-
kolai végzettség igazolásának
kötelezettsége alól. Ezek szerint
1941. április 30-ig azokat az ipar-
ostanulókat is szerződtehetik
a mesterek, akik nem végezték
el az elemi iskola négy osztá-
lyát, vagy pedig egyáltalában
nem jártak iskolába.

Mulattató

Iskola-avatás.

Valami nagy, boldog érzés
Fogja el a szívemet,
Mintha zengne milljó madár
S ragyogna friss kikelet.

Nem csoda, hisz a mai nap
Nekünk olyan drága, szép,
Mikor lábunk legelőszőr
E szent falak közé lép.

Mert itt tanít majd mesterünk
Földrajzt, nyelvtant, verseket
És lelkünkbe csupa nemes,
Szép, bölcs mondást csepegtet.

Hogy majd innen, ha kilépünk,
Ne piruljunk mi soha
S gondolhassunk rád halálával
Hű barátunk, iskola.

Akik minket tanítanak,
Aldja meg az Isten majd,
S hártson el az útjuktól
Minden gondot, minden bajt.

S kik fenntartják ez iskolát,
Azokat is védje ég
S ragyogjon a népünk felett
Boldogság és békesség!

Feleki Sándor.

Kisdiákból — híres orvos.

I.

Marti Endre édesapja falusi szűrszabó volt, csak a tiszteletes úr ösztökélésére vitte Szarvasra a fiát diáknak.

— Sok pénzbe kerül ez a diákság, tiszteletes ur! Nem való ilyen szegény ember fiának. A jegyző úrnak való az csak; ő viheti Szarvasra Béla fiát; az ő bugyellárisa engedi.

— Nem egészen úgy van az, János mester. Majd adok én szép ajánló levelet meg a bizonyítványa is csupa jeles ennek a Bandinak. Nem kerül sokba a diákság a jeles fiúnak. Az lett a beszélgetés vége, hogy Marti Endre együtt került Szarvasra diáknak Ka-

tona Bélával, a jegyző fiával. Mind a kettőjüket ugyanaz a vonat vitte. Csak hát Endre harmadik osztályon utazott, falócákon üldögélt édesapjával együtt; Katona Bélát édesapját meg a bőrülékes második osztály ringatta Szarvas felé. De a vonat zakatoló keze reke mind a két fiúnak egyforma szeretettel beszélt:

— Kit-kat; csak azután tanuljatok, fiúk! Endre meg is értette ezt a kedves beszédet.

Alig töltöttek egy-két hónapot Szarvason a fiúk, már tudnivaló volt, hogy Marti Endre lesz az első gimnáziumban a legjelesebb fiú; de tudni lehetett azt is, hogy Katona Béla a bukdácsoló diákok közé kerül. Az öreg Delhányi bácsi, a jeles tanár, mondogatta is:

— Marti Endre legyen a példaképetek! Az iskolában figyelmes, az utcán illedelmes, otthon szorgalmas. Így aztán lehet valaki jeles diák. De aki az iskolában fecsegő, az utcán lármázó, s otthon meg csak játék után futó, mint Katona Béla, bizony az a fiú csak szomorúságot szerez a szüleinek.

Katona Bélát pedig bosszantotta, hogy hiába ő a szeghalmi jegyző fia s hiába Marti Endre a szeghalmi szegény szűrszabó fia, mindenki csak Marti Endrét dicséri.

Éretlen csúfolódással fordult hát Endréhez egy délután, mikor kijöttek a gimnáziumból:

— Hova sietsz, Endre? Nem vagy most Szeghalmon. Vagy tán itt is foltozod a szűrt valamelyik szabónál s oda szaladsz?

Endre diák a csúfolódó Bélára vetette okos szemét s nem szólt semmit. De Béla diák lehajtotta fejét s elszégyelte magát. Mintha szívébe nyult volna valaki!

Endre nem haragudott Bélára, csak — kerülte. Egyik év a másik után szaladt, de ők egy szót sem szóltak egymáshoz többet. Közben Béla hátrább is maradt: Endre meg jelessebbnél-jelesebb bizonyítvánnyal örvendeztetette meg mindig édesapját, édesanyját.

II.

Marti Endre híres budapesti orvos lett. Alig győzte sok betegét gyógyítani, pedig kora reggeltől késő estig szakadatlanul dolgozott. Nagy fekete gépkocsija röpitette betegeihez. Mikor a bűgő autó száguldott vele Budapest utcáin, elálmodozott. Mindig az a har-

gatódzott szívében, mikor Szegha-
a kis döcögő vasut először vitte
a s ő a kerekek kattogását hallgatta
módoszással.

is valamelyik grófi beteghez röpi-
rti Endrét az autó. A nagyon forgal-
vin-téren jártak, mikor az egyik vil-
ütött egy embert. Hirtelen százan és
tottak ott össze; megálltak az összes
ok; megállt a gépkocsi is. Mintha csak
ezer óriás fekete hangya kavargott
t egy gomolyagban.

Orvos vagyok! Engedjenek!

e a három szóra utat csináltak hirtelen
zkodók Marti Endre orvosnak. A vil-
lött jajgatott az összetört ember. Mi-
orvos megpillantotta, igen elkomolyo-
gy-két pillanatig csak bámult, alig tu-
hoz jutni:

Igy ni! Segitsenek. Vigyük vigyázva
a s kórházba kell vele sietniünk.

iz pere mulva már a Rókus-kórházban
gött eszméletlenül az összeroncsolt
ember. Marti Endre másik két orvossal
ellette.

egyik orvos megszólalt:

Ki lehet ez a szerencsétlen? Valami
forma.

Marti Endre nem szólt egy szót se. Ő jól
hogy a szeghalmi jegyző büszke fia ez
olt ember. Katona Béla, az elcsapott ta-
Elesapták a tanítóságból is, mert az is-
n sem végezte el sohase a dolgát. Most
hajdnem koldult.

Marti Endre végre csak ennyit mondott:

- Majd megpróbálom én, ha megengedik
ak. Hátha megmenthetjük szegényt?...

s Marti Endre nem hiába volt híres

De mire Katona Béla magához tért, már
látta maga mellett Marti Endrét. Nem
meg, hogy ki mentette meg az életét.
egy levelet adtak neki, abból néhány pa-
nz hullott elébe s mikor nyugtalanul kér-
hogy ki küldte azt neki, így feleltek:
- Egy szeghalmi úr! — Mert Marti En-
gy hagyta meg ezt is.

Katona Béla pedig gondolkozott. Lehetet-
hogy ne gondolt volna Marti Endrére is,
ges-régen megbántott kis diákra, mert
kezdett.

s sirt sokáig...

Gyökössy Endre.

Vidéki utazáson Dániában.

Az otthoni tapasztalatok után elképzelt-
hetetlenül kényelmes s ragyogóan tiszta
vasuti fülkében repülünk észak felé. A vonat
valóban „repül“ velünk, mert Dániában 100—
120 km-es óránkénti átlag sebességgel közle-
kednek a vonatok. A fülke ablaka előtt csak
ugy szalad a táj. Fák, oszlopok, pályajelzések
egymásba olvadnak a nagy rohanásban.

Utazásomnak nincs különösebb célja. A
városok után, amelyek külsőre ma már a vi-
lág minden részében ugyanazt a képet mu-
tatják, meg akarom ismerni a dán vidéket, a
dán falut is.

Néhány magyar honfitársammal indu-
lunk el „felfedező“ utunkra és olyan fülkét
választunk, ahol már több „benszüllött“ utas
is ül. De nem sikerül beszélgetést kezdeni
velük. A dán ember utazás közben sem enged
föl jellegzetes merevségéből és nem hajlandó
ismerkedni. A dán utaspár: idősebb vidéki
földbirtokos kinézésű ur és egy természetes
hölgy, egyideig mélázva gyönyörködnek a re-
pülő tájban, azután az ur elővesz egy ujságot
és olvasásba merül, a hölgy pedig — szivarra
gyujt és bodor füstfelhőbe burkolózik. Hall-
gatnak, csak mi társalgunk hangos szóval to-
vább, igyekeztünk tulkiabálni a vonat zakato-
lását s ezt utitársaink láthatóan rossz néven
veszik. Ép úgy megbámulnak bennünket érte,
mint mi a szivarazó hölgyet.

Közben beesteledik. Az apró állomáso-
kon lassít a vonat s megfigyeljük, hogy a leg-
kisebb dán falunak is villanyvilágítása van.
A falvak a vasuti kocsi ablakából szemlélve,
általában olyan képet mutatnak, mintha nem
a fővárostól jó pár száz kilométerre eső vidé-
ken, hanem Kopenhága valamelyik külváro-
sában járnánk. Csupa új világos épület, min-
den házban villany, vízvezeték, nyilegyenes
aszfaltozott utcák és minden ház előtt kis
virágoskert. Az utszélen duslombu fák. A mi
falvainkhoz hasonló görbe, sáros utcákat,
szalma és zindelyfedelű düledező házakat
sehol sem látni. Az utasnak az az érzése, ami-
kor a kényelmes gyorsvonat végigrepül vele
Seeland szigetén, mintha mindenütt valami
mintatelepen járna.

Vonatunk befut a corsöri pályaudvarra.
Innen hajóval folytatjuk utunkat Fynn szí-
get keleti nagy kikötője: Nyborg felé. Felejt-

hetetlen élmény volt ez a tengeri utazás.

Az ütemesen ringó hajó hosszú fehér vonalat szánt a tenger sötétkéken játszó tükrén s a hajót egész útján nyilsebesen cikázó sárlyok kísérik, le-le csapva a ledobott ételmaradékokra. A métszően hideg szelet, amely elveszi a tűző nap melegét, nem is érezzük s úgy belefelejtkezünk a tenger szépségeibe, hogy pár percre tünik csupán az út, pedig a hajó több mint két órán át ment velünk.

Nyborgban ismét vonatra ülünk s most már Jütland földjén utazunk tovább. Itt már egyhangubb a táj, állandó szél fúj a tengerparti részen s itt a lakosság is szegényebb. Amint a vidéket nézzük, egyik utitársam csodálkozva megjegyzi:

— Milyen különös, hogy itt minden fa törzse egy irányba hajlik.

Utitársaink között nincsen olyan aki dán anyanyelvén kívül még németül és franciául is beszélne, csak jelekkel társalgunk velük néha. Így magunknak kell megfejteni a rejtélyt s egyikünk csakhamar rá is jön a titok nyitjára. A különös jelenséget nyilván az okozza, hogy a partok mentén állandóan heves nyugati szél fúj és növekedés közben ez a

heves szél hajította meg ugyanazon irányban minden fa törzsét.

Késő este érjük el utunk végállomását, Eisberget, a nyugati partvidék legjelentősebb kereskedelmi kikötőjét. Ebből a csendes, vidéki erdélyi városra emlékeztető városból irányítják Dánia nyugati külkereskedelmét. Innen indulnak a mezőgazdaság és állattenyésztés termékeivel megrakott hajók az ország legnagyobb bevője: Anglia kikötői felé és ide érkeznek az angol ipar árucikkei.

A kikötőben hatalmas áruhegyek merevednek, nyikorogva dolgoznak az emelődaruk, amelyek egyszerre száz mázsás terheket emelnek be a hajó gyomrába s az áruhegyek körül ezernyi rakodó munkás sűrög. Ezek a rakodó munkások a dán „kulik”. Reggeltől estig görnyednek a hatalmas terhek alatt és keresetük aránylag mégis kevesebb, mint más munkásoké. Főleg idegenek dolgoznak itt, eszkimók, lappok és mások. Beszélgettem egy ilyen dán „kikötő kuli”-val. Akármelyik „jól fizetett” erdélyi, ipari munkás nyugodtan cserélhetne vele jövedelmet!

Vékás Lajos dr.

Apróságok • Adomák

Uj sziget a Jegestengerben.

Grönland és a Spitzbergák között állítólag ismeretlen nagy sziget terül el. A szigetre még ember nem tette lábát s így az nem szerepel a legjobb térképeken sem. Hajósok azt állítják, hogy a szigetet magas hegység borítja, amely teljesen el van jegesedve. Meglepően sok madár fészkel a szigeten. A dán állam kutató-rajt szervezett a rejtélyes sziget felkutatására. Repülőgéppel akarják megközelíteni, hogy leszállva a szigetre pontos térképét elkészítsék.

Érdekes kísérlet.

Oklahoma, északamerikai városban érdekes újítás tervével foglalkoznak. Be akarják ve-

zetni, hogy a szabadságvesztésre elítélt bűnösök ne büntetésük során legények elzárva, hanem élvezenek bizonyos szabadságot és csupán a becsület szó kösse őket, hogy a büntetésből nem szökhetnek el. A terv szerint, amennyiben az elítéltek közül valaki egyszer megszegi becsületszavát, rendes büntetésbe kerül és ott kell letöltenie büntetését.

Az érdekes terv indító oka a következő: A büntetések célja a bűnöző megjavítása. A jelenleg szokásos büntetőrendszer mellett a foglyok lelkiállapota nem alkalmas arra, hogy a javulás bekövetkezzék. Az oklahomai terv készítői remélik, hogy az új rendszer valóban azt a célt fogja szolgálni, amit a büntetésnek szolgálnia kell, tudniillik az elítélt megjavítását.

Eltűnnek a nyomdákban az ólombetűk?

A könyvnyomtatás kezdete óta a nyomdaiparban ólombetűket használnak. Tulajdonképpen a nyomdai betűk nem ólomból készültek, hanem különleges fémötvözetből. A tiszta ólombetű ugyanis nagyon lágy és így nem volna alkalmas nyomdai célokra. Az ólombetűknek sok hátránya közül csupán azt említjük meg, hogy az ólom súlyos mérgezéseket okozhat. Ezért régóta folynak kísérletek arra vonatkozólag, hogy a nyomdaiparban az ólomot helyettesíteni tudják. Közélebről a kísérletek eredményre vezettek. A vegyészek különleges anyagot állítottak elő. Ez az anyag mindenben pótolja az ólomot. Sok előnye közül csupán azt említjük ki, hogy például 16 oldalnyi ólom-

szedés sulya 160 kiló. Ugyannyi szedés az új anyagból csak 20 kilót nyom.

Mibe kerül egy repülőbomba?

Régi dolog, hogy a háborúhoz sok pénz kell. Igazolja ezt a következő számadat is. Egy repülő bomba, amilyent a bombavető repülőgépek dobnak le, 250 ezer lejbe kerül.

Többet ésszel...

Kérdezi a borbélyműhelyben egy vidéki gazda:

— Mennyibe kerül a hajvágás?

— Husz lej — feleli a borbély.

— És a borotválás?

— Tíz lej.

— Hát akkor borotválja meg a fejemet — feleli a gazda.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

M. J. A tavalyi széna, még ha nagyon jó minőségű is volt, nem olyan értékes, mint az idényi széna. A széna tápanyagtartalma ugyanis állás közben esökken. A szénában vegyi folyamatok következtében lassú égéshez hasonló folyamat játszódik le és így nagyon sok táp-

anyag semmisül meg. Ajánljuk, hogy a tavalyi szénát mielőbb értékesítse, mert jövőre még kevesebbet fog érni és minősége szemmel láthatólag annyira gyengülni fog, hogy a szénáért nem kap majd megfelelő árat. Az elmondottak fokozottabb mértékben vonatkoznak a szalmára. A takarmányozásra használt árpa és zabszalma értéke kétévi állás után annyira csökken, hogy a legrosszabb minőségű alomszalma értékéhez válik hasonlóvá.

F. I. Olyan helyiségekben, ahol állandóan dohányoznak és a szoba levegője füstös, a szobanövények növekedése lassúvá válik és növekedésük nem szabályos. A növények szárai a füstös levegőben görbökké és vékonyakká válnak. Ezért tehát különösen olyan szobanövényeket, amelyek kényesebb természetűek, nem szabad füstös szobában tartani.

B. J. A tiszteletes úr levelében felvetett kérdést régebben az 1894-es XII. tc. szabályozta, ez a törvény részletes és kimerítő intézkedéseket tartalmazott a felvetett kérdéssel kapcsolatosan. Jelenleg a helyzet az, hogy a fenti törvényt a tavaly megjelent mezőgazdasági törvény hatálytalanította és az új törvény intézkedései az irányadók. Az új törvény a 16 és következő szakaszaiban foglalkozik a kérdéssel. A törvény nem elég világos, de magyarázata után oda következtethetünk, hogy mindaddig amíg a fenti szakaszban említett mezőgazdasági hatóság nem foglalkozik az ügygel, a régi helyzet marad. Tehát ha Önök meg akarják szüntetni az ugynevezett fekete-ugar rendszert, kérelemmel kell forduljanak a helység szerint illetékes ugynevezett Circumscriptionis Agricola-hoz. Ez a hatóság majd megteszi a szükséges lépéseket a kérdések törvényes rendezésére. Mivel a feltett kérdés nagyon aktuális és közérdekű, programunkba vettük, hogy az egész problémát egy hosszabb cikkben világítsuk meg lapunk valamelyik közelebbi számában. — A levélben említett bélyegek nem voltak mellékelve, kérjük beküldeni.

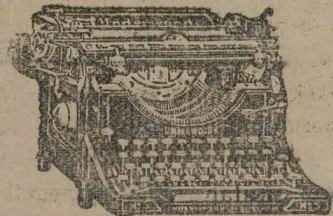
G. Z. Ha olyan hordoba töl-tünk bort, amelyben azelőtt pálinka volt, a pálinka szaga a bort sokszor teljesen elrontja. Ez a szag borból csak nehezen, teljesen pedig egyáltalában nem távolítható el. A lefőlezetlen friss tejjel való derítés, a esontszén-por, esetleg enyhíti a hibát, de ezek sikeres használata után is csak újra való áterjesztés vagy tömegben való házasítás után válhat a bor fogyasztásra alkalmassá. Sikertelenség esetén az ilyen pálinkaszagu bort csak pálinkának kifőzve lehet értékesíteni.

K. G. A fiatal gyümölcsfák első termése alapján nem lehet ítéletet mondani arról, hogy a fa később milyen minőségű gyümölcsöt fog teremni. A fiatal fa ugyanis nem tudja a gyümölcsöt rendesen megnövelni és zamatossá érlelni azért, mert táplálkozása még nem tökéletes.

M. B. Szeles helyen a telepítendő gyümölcsös sorait úgy jelölje ki, hogy a sorok az uralkodó szél irányába essenek. Ilyen módon a fák egymást védik a szél elől. Természetesen nem számíthat arra, hogy ezzel a módszerrel teljesen elhárítja a szél által keletkező károkat. Mindenesetre csökkenteni azonban azokat.

Irógépek

Smith Premier Nr. 60, Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépéből nagy raktár.

„RAPID”

IRÓGÉPVALLALAT

CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Ünnepi ruha.

Horthy kormányzó látogatása alkalmával a németek nagy pompát fejtettek ki az ünnepségeken. A leghatásosabb jelene-tek mégis azok voltak, ahol a nép a maga viseletében fejezte ki hódolatát a kormányzó pár előtt. Helgoland szigetén — amint képünk mutatja — a lakosság harmonika hangjai mellett, ősi viseletben vonult a kormányzó pár elé. A németek a nép ősi viseletét tartják a legszebb ünnepi ruhának.

Tanuld meg!

Legyünk óvatosak a gombák felhasználása közben!

A gombamérgezés veszélyét legkönnyebben úgy kerülhetjük el, hogyha csak olyan gombát használunk fel elkészítés céljaira, amelyet biztosan ismerünk. Az olyan gombát, amely a legkisebb mértékben gyanús, el kell dobni. A másik fontos szabály a gomba felhasználásánál, hogy mindig frissen készítsük el és azonnal használjuk fel. Sohasem szabad délb-
ben elkészített gombát vacsorára eltenni. Az ilyen módon eltett gombában ugyanis még abban az esetben is súlyos mérgezést okozó anyagok fejlődhetnek, hogyha a gomba ehető volt.

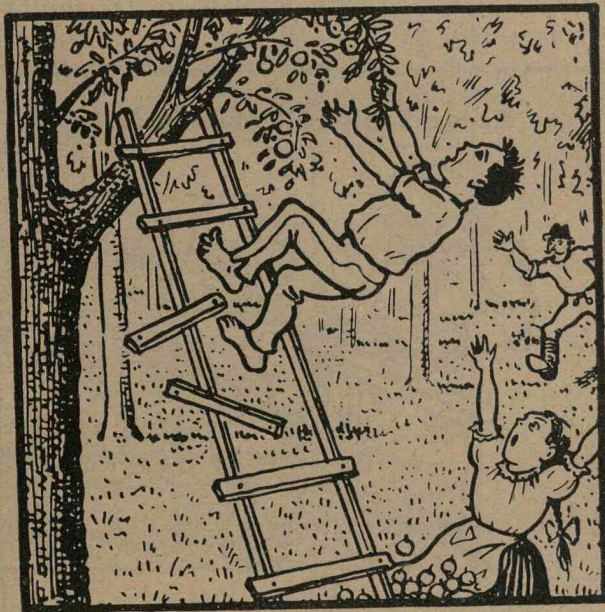
Hogyan akadályozzuk meg kertben a vakondok kártételét?

A vakondok egyik leghasznosabb bogárevő állat. Nagyon sok csimaszt és káros férget pusztít el a földben. Ezért a vakondokat kimélni kell. Tekintettel azonban arra, hogy zöldséges és virágos kertekben jelenléte nagyon kellemetlen, valamilyen módon el kell riasztani.

Erre a célra a legjobb a következő eljárás: A vakondok járatainak nyílásába kellemetlen szagu, petróleummal, vagy kreolinnal átitatott rongyot helyezünk. Minthogy a vakondok táplálékát szaglász útján keresi meg, a kellemetlen szagu folyadékkal átitatott rongy elriasztja vadászterületéről. Ilyen módon megszabadulunk az egyébként hasznos állat kártételétől anélkül, hogy el kellene pusztítanunk.

Vigyázzunk a létra használatára gyümölcsszedés közben.

Gyümölcsszedés idején gyakran lehet szomorú híradásokat olvasni, hogy valaki létráról való leesés közben súlyosan megsebesült, vagy meghalt. A mellékelt kép szolgáljon intésül gyümölcsszedés idejére! Mielőtt a létrára felhágunk,

alaposan vizsgáljuk meg, hogy a létra, vagy fokai valamilyen részen nincsenek-e elkorhadva? Amennyiben észrevennők, hogy a létra állapota nem teljesen kifogástalan, ne használjuk gyümölcsszedésre, hanem szerezzünk teljesen kifogástalan létrát.

Még az ág is húzza, veri,
 Ki a betűt nem ismeri,
 Aki pedig már böngészi,
 „Magyar Nép“-et jó, ha nézi.

Ne tartsunk krumplit abban a helyiségben, ahol a füstölthús áll!

Több helyen tapasztalták, hogy a füstölthús olyan kamarákban romlik, ahol krumplit is tartanak. A gyakorlati tapasztalatból kiindulva tudományosan is megvizsgálták a jelenséget és következőket állapították meg: A füstölthús az olyan helyiségekben, ahol krumplit is tartanak, nemcsak azért romlik meg, mert a krumpliból elszálló gőzök párássá teszik a kamara levegőjét s így mindenféle penészgomba és fertőző csira jól tud fejlődni a huson, hanem egyéb oka is van a megromlásnak. A krumpliból ugyanis olyan különös gázok távoznak el, amelyek elősegítik a hus megromlását.

Rosszul sikerült ólomöntés.

A bíró kérdi a vádlottól:

- Mi a büne?
- Ólmot öntöttem.
- Ezért nem tartóztatják le az embert!
- Igen elnök ur, de az általam öntött ólmok nagyon hasonlítottak a száz lejesekhez.

A magyar diszítés alapformái.

Apró, kedves, jobbra pásztor holmikról való mai diszítéseiteink. Annyi leleményesség az egyszerű elemek csoportosításában, annyi szeretet, gond a kidolgozásban és izlés a kivitelben nyilatkozik meg ezeken a munkákon, hogy bármilyen magas képzettségű iparművész is tanulhat belőlük.

**OLVASSÁTOK
 A MAGYAR NÉP KÖNYVEIT!**